

Lluís Freixes Carbonell

Sedició a la granja

Una defensa dels animals
i del planeta

arallibres

Títol original: *Sedició a la granja*

Primera edició: febrer del 2024

© Dels textos: Lluís Freixes Carbonell, 2024

© D'aquesta edició:
Ara Llibres
Carrer del Perú, 186
08020 - Barcelona
www.arallibres.cat

Direcció editorial: Joan Carles Girbés
Edició: Gerard Espelt
Edició de taula i producció: Mònica N. Irún
Correcció: Isabel Rosell (GroWords), Lurdes Serramià
Impressió: Estellaprint

ISBN: 978-84-1173-048-8
Dipòsit legal: B 2244-2024

Tots els drets reservats als titulars del *copyright*.

A la vida:

*Als meus pares i germans,
que me n'han regalat una de bona.*

*Als antiespecistes amb qui l'he compartida,
que m'han ensenyat a estimar i estimar-la.*

*Al Kimba, l'Àlam, la Rumba i la Milka,
al Bombay, la Dama, el Barto i el Rocky,
i tots els animals que l'han feta menys grisa
per a tantes bones persones.*

Taula

1. Qui som i qui són: el nostre deure amb els animals i el planeta	11
<i>All-you-can-eat</i> : un anyell per destruir-los a tots ...	13
Del gos al cuc: la insuportable lleugeresa de l'ésser «animalista»	24
2. <i>Peak meat</i> o què fem després de l'afartament d'hamburgueses a un euro	35
«Substituir»: la transició proteica més justa	46
«Imitar»: la transició proteica més eficaç	53
«Sintetitzar»: la transició proteica més incerta	59
3. De què parlem quan parlem de benestar animal:	
1.000 maneres de morir	67
Un segell que no val res: el circ dels certificats de benestar animal	75
Benestar a bord, benestar bord: l'odissea fins a abolir el transport marítim d'animals	84
No em toquis els ous: de gallines i presons	91
La solució impossible: el miratge trampós de la ramaderia extensiva	99
4. Carn, clima, política: una confabulació d'imbècils	113
Halal i kosher: els cruels rituals de matança i l'esmena animalista	122

L'extrema dreta i l'animalisme populista: un llop disfressat de xai	129
La nostra relació amb la mar: un peix que es mossega la cua	136
«Que ve el porc senglar!»: la cacera i l'enèsim tret al peu	148
5. Més enllà de la nevera: els altres fronts de la lluita animalista	155
L'ocàs de la indústria pelletera: quan vestir-se amb la pell d'algú deixa de ser <i>cool</i>	162
L'elefant a l'habitació: un model de zoològic en perill d'extinció	171
Ètica al laboratori: quants milions de vides animals val una vida humana?	180
Tinguem la festa en pau: la marca Espanya i la vergonya nacional dels «correbous»	191
6. La conquesta de drets dels animals acaba de començar	199
AGRAÏMENTS	203
BIBLIOGRAFIA	205

Capítol 1

Qui som i qui són: el nostre deure amb els animals i el planeta

Deixeu un infant amb una poma i un conill i aviseu-me quan s'hagi menjat el conill i estigui jugant amb la poma.

HARVEY DIAMOND
Coautor de L'antidieta

Les agències de viatges *low cost* sempre t'intenten vendre que el destí que t'ofereixen és meravellós. No importa que volis a una ciutat de mala mort de l'extraradi d'una capital de província d'un país de dubtosa reputació turística. Tant se val, «no oblidaràs mai aquest viatge», et diuen, a mig camí entre la promesa i l'amenaça. Doncs bé, vagi per avançat que aquesta travessa que farem plegats passa per llocs d'aquests, més aviat lletjos. Com aquell barri de pobresa extrema que ens encongeix el cor quan hi anem a petar per error i que per motius evidents no sortia a la guia. Visitarem algunes realitats incòmodes que ja ens ha anat bé fer com si no existissin i d'altres que ens havien venut que eren d'una manera, però resulta que en són d'una altra. Ens trobarem de sobte en indrets tèrbols on se'ns amaga deliberadament què hi passa —escorxadors, laboratoris, macrogranges, zoològics, vaixells de càrrega i un dolorós etcètera— i voldrem marxar d'allà de seguida, com qui toca el dos atabalat del mercat local perquè tots els comerciants se li abraonen.

Ara bé, com que no us tornaran els diners del bitllet, jo us recomano que us hi quedeu fins al final. Si feu el cor fort i veniu amb la ment oberta us dono la meva paraula que farem un viatge, com diu el

pamflet turístic, que no oblidareu mai. En el sentit de promesa, no d'amenaça.

Abans de sortir de casa hauríem de comprovar que tenim clars alguns conceptes perquè és probable que paraules tan importants com *antropocèntric* o *especisme* encara tinguin poc recorregut fora dels àmbits acadèmics i activistes. S'atribueix a Valdano i a Sacchi la frase —tristament certa— que diu que el futbol és la cosa més important d'entre les coses menys importants i, si canviem futbol per *lluita animalista*, podríem dir que aquesta batalla se sol considerar la cosa menys important de les que, en realitat, ho són molt. Ens trobem davant d'una crua realitat: la massacre diària d'animals destinats al consum humà o l'extinció massiva d'espècies preocupa més aviat poc i passen del tot desaparebudes al nostre dia a dia. Això té una explicació —que anirem desgranant amb calma— però per poder copsar ni que sigui una petita part de la dimensió de la tragèdia que hem provocat i del passotisme amb què ens ho hem pres, calen alguns preparatius. Tinguem sempre present que aquest periple serà una esmena important a les generacions que han aixecat un sistema econòmic, social i moral que fa aigües per tot arreu i que s'abocaran comentaris feridors, però constructius, respecte a la manera que hem triat per relacionar-nos amb les altres espècies.

Que els humans som animals, ni més, ni menys, no és encara un dels comentaris feridors a què em referia, però el cert és que hi ha individus que ho neguen o que s'ofenen moltíssim amb aquesta afirmació —que, d'altra banda, s'ensenya a educació primària. No ens aturarem cada vegada que hi hagi algú més tossut que la biologia perquè no totes les opinions són respectables; però sí, som animals, uns primats més, com els nostres cosins els ximpanzés. El cas és que d'ara endavant cedirem en favor de la lingüística —no dels humans negacionistes— i com a norma general quan parlem en genèric d'ànecs, salmons o cabres ho ficarem tot al mateix sac i en direm *animals*. Evitarem així formes tècnicament més correctes com «animals no humans» o «els altres animals» i ho farem perquè flueixi la lectura i perquè amb aquest avís ja ens entenem. Dit això, repassem primer de tot l'imprescindible per comprendre per què la nostra relació amb els animals és tan tòxica i per què és urgent que hi posem remei.

All-you-can-eat: un anyell per destruir-los a tots

El món és molt senzill, només hi ha dos tipus de coses: les que mengen i les que no.

QUINA QUEN

Final Fantasy IX, Square Enix

«En un coliseu qui guanyaria, dos tigres o el Lalo amb una pistola i dues bales?». Tots menys el Lalo i la seva autoestima de ferro votem que els tigres vencerien, així que li toca al següent fer alguns ajustaments. «En un coliseu qui guanyaria, dos tigres bornis amb la meitat de les dents o el Lalo amb una llança?».

Vaig passar molts anys jugant a aquest primitivíssim joc amb els amics del poble. Una astracanada per a adolescents hiperestimulats que molts anys més tard, el 2021, es va convertir en un estudi demoscòpic. Segons una enquesta de YouGov¹, el 8 % dels estatunidencs creu que podria vèncer un lleó, un goril·la o un elefant en un combat sense armes. La biòloga francesa Emmanuelle Pouydebat² sol dir que els humans hem perdut la humilitat d'espècie i que ens costa molt posar en perspectiva les nostres habilitats innates quan ens comparem amb els animals. Sí, som l'única espècie que pot construir pistoles per matar, hospitals per salvar vides i coets per anar a la Lluna, però també som l'única que pateix la inflació monetària, l'addicció a les pantalles, l'homofòbia, l'atur, els tirotejos a les escoles, l'anorèxia, la ludopatia, les neteges ètniques, les *fake news*, la pornografia infantil, les dictadures militars, l'ablació genital, els *apartheids*, els segrestos exprés, les crisis bancàries, els feminicidis i una llista inacabable de problemes creats únicament pels humans i soferts únicament pels humans.

La doctora Pouydebat defineix la intel·ligència com «la funció adaptativa del comportament que permet a un individu respondre a problemes per beneficiar-se'n» i, per tant, per sobreviure. Ens ho hem

agafat amb calma però aquesta part per fi l'estem fent millor: l'esperança de vida estava estancada, de mitjana a escala mundial, al voltant dels 30 anys —des de la prehistòria fins al segle xx— i ara la tenim per damunt dels 70 anys, segons dades del World Population Prospects de l'ONU.³ Però com a membres de l'espècie que es vanta de ser la més intel·ligent del planeta i més enllà de la nostra lamentable dotació física, som un desastre en termes reproductius, comparats, per exemple, amb les rates⁴ o els crustacis,⁵ vivim menys anys que les balenes i les tortugues⁶ i podríem afirmar que hi ha gats i gossos que tenen una vida més tranquil·la i feliç que la nostra. No hi ha consens sobre què és la intel·ligència i per alguna cosa deu ser.

Sí, la capacitat humana de concebre, jutjar i inferir idees complexes —la dotació intel·lectual, la raó, la nostra salvació i la nostra condemna— ens fa ser alguna cosa més que un sac de vísceres, però sembla que no prou perquè no ens encegui una mena de supèrbia d'espècie que té un nom complicat. Per damunt de l'androcentrisme —la societat humana ha estat creada pels homes i per als homes—, hi ha una altra doctrina tòxica que serà cabdal en aquest viatge: l'antropocentrisme. Ras i curt, es tracta d'un convenciment egoista que situa l'ésser humà com a centre de l'univers, a la cúspide d'una piràmide de dos pisos on a dalt hi som nosaltres i a sota, la resta, un calaix amb vuit o nou milions d'espècies més. Aquest raonament, a grans trets, justifica que les necessitats i els capricis dels humans han de ser satisfets sempre perquè els seus interessos, gairebé divins, estan per damunt de qualsevol altra consideració. Que «ens agradi» menjar fuet passa per damunt de tot el patiment a què sotmetem els porcs per aconseguir-lo. Posem el nostre desig al davant de la seva vida, simplement, perquè no tenim una consideració moral forta cap als animals. Els considerem coses i els tractem com a tal.

Com a mecanisme d'autodefensa mirem de no pensar gaire en l'animal que ens mengem amb delit, ens diuen i ens diem que és natural i necessari menjar pernil, o ens posem més creatius i afirmem sense rubor que els porcs no pateixen o, encara amb més piruetes, diem que, si no ens els mengéssim, s'extingirien. Tindrem temps de demostrar

que res d'això s'aguanta per enlloc i d'esbrinar què podem fer per sortir de la bombolla de l'antropocentrisme. A poc a poc mirarem de desmuntar l'ètica i el cinisme que situa l'ésser humà com un semideu, com a mesura de totes les coses, i que, tot sigui dit, és el pensament absolutament hegemònic entre els individus de la nostra espècie. No serà fàcil ni estarem sempre d'acord, però val la pena recórrer aquest camí perquè no està gaire explorat i perquè ser dels primers sempre fa il·lusió quan es tracta de fer un petit pas per als humans i un gran pas per a la humanitat.

Així doncs, arribem al segon neologisme clau d'aquest viatge que en realitat ja ha començat: de discriminar animals en funció de la seva espècie —als gossos, l'amor; als vedells, l'horror— en diem especisme, de la mateixa manera que d'atorgar menys vàlua a les dones en diem masclisme o que de tenir prejudicis contra les persones negres en diem racisme. Tot parteix del mateix mal. Anant molt al gra, estem parlant de la llosa de l'alteritat, l'aversion a «l'altre», el diferent, el que no és com «nosaltres». I «nosaltres», els qui hem remenat les cireres tota la vida, som els humans, en concret, els homes blancs occidentals —i altres adjectius—, que hem fet la vida impossible als diferents, als dèbils, i, no cal dir-ho, als animals.

Farem pinzellades dels pensaments filosòfics que van replantejar la nostra relació amb ells. Schopenhauer —parlant d'homes blancs occidentals—, després dels seus viatges intel·lectuals per la Xina i l'Índia del segle XIX, va tornar a Europa esverat per com tractaven els animals els seus conciutadans: «La suposada absència de drets dels animals», escribia el pessimista alemany, «és una de les barbaritats d'Occident, l'origen de la qual és el judaisme».⁷ Tan cert com que la nostra societat ha donat l'esquena a Déu, però la cultura que tenim té les arrels que té i d'això no és tan fàcil escapar-ne. Sí, podem fer broma i dir que el Gènesi és com una partida de *The Sims*, podem blasfemar i ridiculitzar els creacionistes, però no podem negar que quan el primer llibre de la Bíblia diu, literalment, «sotmeteu la terra, domineu els peixos del mar, les aus del cel i tot animal que serpenteja sobre la terra» seguim fent el que ens va dir que féssim l'Església.

I com que venim d'on venim, la nostra pretesa singularitat, tan relativa, autocomplaent i arrogant, xoca amb altres realitats que menystem de forma sistemàtica, com aquell seguidor del Reial Madrid que no veu mai falta a favor del Barça, i a l'inrevés. Mal que ens pesi, no som tan especials. Les abelles i les formigues s'estructuren en societats organitzades que atenen totes les seves necessitats individuals i de grup⁸, els dofins s'automediquen amb coralls per curar-se les infeccions de la pell⁹ i les gavines i els ossos són capaços de planificar-se el temps i els recursos a curt i a llarg termini.¹⁰ No som l'única espècie que fa servir eines¹¹ ni els únics mamífers que tenim conductes empàtiques.¹² Som un animal més que, això sí, excel·leix en el noble art de construir societats complexes —cada cop més desiguals— i que és imbatible en el menys noble art d'alterar els ecosistemes al seu gust amb una barreja de violència desmesurada i supèrbia d'espècie talment com si fóssim tots un adolescent alterat que es pensa que pot vèncer un tigre afamat a cops de puny.

Si hi ha una cosa en què els humans som únics és que nosaltres, almenys a Occident, podem escollir què mengem. Avui dia, el regne vegetal, el regne dels fongs i el progrés científic ens permeten —i més que ens permetran— alimentar-nos sense arrasar amb tot —el planeta— i tothom —els animals. No tenen gaires alternatives els esquimals de l'Àrtic ni els nòmades de les estepes mongoles, ni els aborígens d' Austràlia ni els massais de Kenya i Tanzània, però no serem tan cíncics de culpar-los a ells ni de fer-los servir d'excusa. Tampoc posarem el focus en els habitants de zones desèrtiques o fortament empobrides perquè tots ells només representen una ínfima part del mal que provoquem als animals i, per extensió, al planeta. El focus el posarem en les raons, els arguments i els emotius motius dels humans que, davant d'aquest panorama, han abdicat de la corona de reis del regne animal.

En podríem dir «homo republicans» però som menys poètics i en diem vegans. En poques paraules, els qui segueixen aquesta demonitzadíssima filosofia prenen com a màxima el respecte pels interessos de totes les espècies animals. Allò de posar la vida al centre, però sense importar si caminen sobre dues o quatre potes o si ni tan sols en tenen. Al cap i a la fi, la neurociència i les seves companyes han acabat des-

mentint aquells que consideraven que els animals són poc més que autòmats amb instints o meres màquines animades que responen a un estímul per obtenir un premi o evitar un càstig. S'ha fet esperar una mica, però el consens científic —declaració de Cambridge del 2012¹³— confirma que, com a mínim els vertebrats, són éssers sentents, o sigui que, d'una manera similar a la nostra, també experimenten una gran varietat de processos cognitius i comunicatius, personalitat pròpia i una complexa vida emocional. Les legislacions europees han fet avenços tímids en aquest sentit, però tot just acaba de començar el repte de repensar a l'engròs, com a societat en conjunt, la nostra relació amb els animals, viciada pel pes mort de l'arrogància històrica amb què els tractàvem quan creïem que eren tan diferents de nosaltres. Amb el pas dels segles, la nostra supervivència ha passat d'estar lligada a l'explotació animal a estar amenaçada per com els tractem, així que com més aviat entenguem que ja no som caçadors recol·lectors ni que hem de matar el porc per sobreviure a l'hivern que vindrà, millor.

Així doncs, si l'especisme és menystenir i explotar altres espècies per un sentiment de superioritat amb què justifiquem que podem disposar d'ells a voluntat, del pensament contrari en diem antiespecisme. L'estil de vida coherent amb aquesta lògica és el veganisme, que, en una sola frase, seria allò tan radical de relacionar-nos amb els animals triant l'opció no violenta. No cal tancar els coliseus fantasiosos, però sí les places de toros. No cal deixar-nos devorar per taurons però sí deixar de tallar-los les preuades aletes i tirar-ne el cos per la borda a l'espera que s'ofeguïn. No cal que morim de gana, però els que podem escollir hauríem de triar no pagar perquè algú mati un animal per satisfer el nostre paladar. Som aquí, amb un raonament vegà que és bastant fàcil d'entendre i les arrels del qual les trobarem en la bondat humana, l'empatia mamífera i la sana convivència: sabem que la nostra espècie és capaç del pitjor, però també ho és del millor. Al final, tot és tan senzill com no fer als altres el que no voldríem que ens fessin a nosaltres. En això consisteix, ni més ni menys, la humanitat.

El 1995, molt abans que els *Simpson* venguessin la seva ànima a Disney, van deixar-nos el capítol «Lisa, la vegetariana», una paròdia so-

bre la indústria que vol que mengem carn i no fem gaires preguntes. La sàtira és excelsa quan se centra en aquells edificis tan terribles que anomenem escorxadors. «Que no t'enganyi el nom, Jimmy, no és ben bé un edifici, és més aviat una cadena industrial d'esquarterament perquè la matèria càrnica pugui ser seleccionada i exportada». Les vaques, a punt per «graduar-se a la Universitat Bovina» entren a l'escorxador amb el Jimmy, que en surt pàl·lid i tremolant. Encara marejat, li pregunta al mític Troy McLure si és boig un amic seu que diu que menjar carn està malament. «No, només és un ignorant. Segur que el teu amic no ha sentit a parlar de la cadena alimentària». El documental segueix amb una bateria d'arguments absurds i desfasats, seguits d'un científic interromput abans que pugui dir res i una frase per fer-ne adhesius i samarretes: «No t'enganyis, Jimmy, si una vaca en tingués l'oportunitat, et menjaria a tu i als éssers que més estimes».

Rescato aquest episodi perquè el primer argument que reben els qui, com la Lisa, defensen una moral menys violenta que entengui que tots els animals mereixen un tracte just —entre d'altres, no menjar-nos-els— consisteix a invocar, precisament, la nostra condició d'animals. Se sol dir que l'evolució ens ha dut a la cúspide de la cadena alimentària i, de la mateixa manera que el lleó caça la zebra, nosaltres som animals que tenim dret a caçar-los a tots, pel simple motiu que som l'espècie reina del regne animal. Com a argument de bar està prou bé, però les coses no funcionen exactament així.

Hi ha diverses capes que cal revisar i hem de començar la feina posant una mica de ciència a tanta llegenda. Primer de tot, la cadena alimentària que els cunyats no coneixen se sol representar amb una escala que va de l'1 al 5,5: a l'1 hi són les plantes i a l'altre extrem hi ha depredadors alfa com les orques i els ossos polars. Resulta que si creuem les dades de població del Banc Mundial amb les d'alimentació de les Nacions Unides, ens surt que a la cadena tròfica els humans som al 2,21 sobre 5,5 i que estem empatats amb les anxoves i els porcs.¹⁴

Una mica de xarop antiespecista ens curarà la dèria de comparar-nos amb l'èpica dels lleons —a Catalunya «cacem» carn envasada a les lleixes del supermercat—, però sobretot ens ha de servir per enten-

dre que cada dècima que escalem a la cadena alimentària té un efecte devastador per a la biodiversitat i per als individus que han de sofrir la nostra fam letal.

Si bé a Europa hem anat retallant el consum de carn en els últims anys¹⁵ —excel·lents notícies—, els humans seguim escalant posicions a la cadena tròfica per l'impressionant auge del consum de carn a l'Índia i la Xina que, en qualsevol cas, és encara molt inferior al nostre. Les dades tampoc conviden a l'optimisme. Estem escalfant motors, mai més ben dit, perquè comenci —si és que no ha començat ja— la sisena extinció massiva d'espècies. Aquesta vegada no podrem culpar el meteorit que va exterminar els dinosaures fa 65 milions d'anys, sinó que els responsables d'aquesta nova hecatombe de biodiversitat serem els humans i la nostra arrogància, que fa que ens costi tant d'entendre que ens hem equivocat i que, climàticament, encara estiguem en fase de negació. En una frase: aquesta vegada, nosaltres som el meteorit. Des que pobla la Terra, la humanitat ha provocat l'extinció del 83 % de les espècies de mamífers salvatges i la meitat de les plantes, segons un estudi de l'Acadèmia Nacional de les Ciències dels EUA.¹⁶

A Catalunya critiquem amb vehemència els monocultius de soja que estan desforestant l'Amazones, però resulta que la pràctica totalitat d'aquest «superaliment» es fa servir per fer pinsos per als animals que ens mengem¹⁷ amb etiqueta o sense de quilòmetre zero. I què fem al respecte? Liderar a tot l'Estat el consum i l'exportació de carn d'animals alimentats amb aquesta soja.¹⁸ Ens escandalitzem amb les palletes i arrolles de plàstic que acaben al mar, però ves, poques contaminacions per plàstics són més letals que la de les «xarxes fantasma» que perden o abandonen les empreses que pesquen els peixos que ens mengem. I què fem en aquest sentit? Subvencionar durant anys i de forma massiva la indústria que més pesca de la Unió Europea¹⁹ —un fet que finalment s'està corregint— i ser el segon estat que més peix i marisc consumeix *per capita* de tot el continent.²⁰

Si els anticossos d'espècie no se'ns activen, defensem aleshores que el que hauríem de fer és tornar a menjar carn de proximitat i tancar les macrogranges, però els pocs pastors que queden tenen claríssim que

amb sequeres cada vegada més fortes, sense relleu generacional i patint la inflació subjacent, els ramats se'n van en orris i tampoc els fa il·lusió dependre encara més de les subvencions —minses o desorbitades en funció de la persona a qui preguntis. La solució màgica de la ramaderia extensiva, que també analitzarem a fons, ens porta sense remei a l'atzucac classista: el procés de benestar animal que tant agrada als europeus, a llarg termini, convertirà la carn en un producte de luxe que els rics podran permetre's cada dia i la resta, un cop a la setmana. Fa la sensació que estem anant cap aquí quan, l'alternativa més justa, per als humans i per als animals, és una transició proteica ordenada, el gir cap a una sobirania alimentària planificada, sostenible, saludable i vegetal, que és molt més a l'abast del que pensem.

No els falta raó als ramaders que ara pleguen i ens avisen que ja cal que ens preparem per a sequeres llargues, inundacions sorpresa i tota mena de fenòmens climàtics extrems, perquè són i seran més freqüents per culpa de la crisi climàtica. Fa dècades que els científics ens n'alertaven, però la nostra espècie és lenta de reflexos i hem anat pitjant el botó de posposar l'alarma perquè ens neguem a despertar del somni de l'abundància. Se'ns han enganxat els llençols i fem tard, però això no vol dir que no hàgim de sortir del llit i complir el deure amb el planeta que habitem nosaltres i les generacions que vindran.

Un pica-pica de realitats incòmodes sobre la petjada de la nostra dieta: la cadena de subministrament de la ramaderia representa, com a mínim, entre l'11,6% i el 19,6%²¹ de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, en concret, la carn és al darrere del 60% de les emissions de l'alimentació mundial,²² sobretot per culpa del metà. I no, no són dades de la Plataforma Stop Ramaderia Industrial, sinó de la FAO, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació, entre d'altres institucions de renom. Tan urgent és el tema que, el 2022, un estudi²³ publicat a la revista *Science* demostrava que si avui mateix poséssim fi a l'explotació animal, s'estabilitzaria l'emissió de gasos d'efecte hivernacle durant 30 anys i, fins i tot sense prendre cap altra mesura contra el CO₂ —en l'àmbit energètic, industrial, de transports o de tractament de residus—, tan sols renunciant als animals per alimentar-nos, ja assoliríem la meitat dels ob-

jectius climàtics de l'Acord de París, és a dir, que la temperatura global no pugés més de 2 graus aquest segle —que ja és de per si dramàtic.

Això és així perquè, segons les dades de Our World in Data,²⁴ si tot el món adoptés una dieta basada en plantes, passariem a disposar dels 3.000 milions d'hectàrees que avui dediquem a l'agricultura destinada a fer pinsos i a les pastures. Per posar-ho a escala, els cultius orientats exclusivament a l'alimentació humana, excloent-hi la carn i els làctics, només ocupa 1.000 milions d'hectàrees. Un alliberament de terres d'aquesta magnitud no només hauria de servir per alimentar la humanitat d'una altra manera, sinó per restaurar d'una vegada els ecosistemes que ens hem carregat i per revifar les poblacions d'animals salvatges que queden. Si posem en una balança tots els animals «de granja» del món, pesarien 630 milions de tones, mentre que tots els humans del món, junts, no arribem als 400 milions de tones.²⁵ La bombolla de dedicar tantíssims recursos a engreixar animals acabarà petant.

Hi ha mil fronts oberts en la lluita per mitigar l'escalfament global i tots s'han d'abordar amb urgència, és clar, però ara és prioritari retallar les emissions de metà del sector ramader perquè n'és el principal emissor.²⁶ Actuar bé i fer-ho ja és crucial a curt termini, però l'oposició és forta, escèptica i els governs tenen pocs incentius per prendre mesures impopulars avui, per molts beneficis que tinguin en un futur. D'exemples, en veurem a cabassos.

Els gasos d'efecte hivernacle que emet la ramaderia catalana queden atrapats a l'atmosfera i les conseqüències les paga tot el món; les dels altres tipus d'emissions, que no són poques, les paguem nosaltres. Això últim quedarà claríssim en la nostra parada a Osona on, en lloc de visitar el pont de Queralt, l'increïble salt de Sallent o l'icònic pantà de Sau —o el que en quedi—, visitarem els dipòsits de dejeccions de porcs de les macrogranges de la comarca. Aquests purins, que no han aparegut per art de màgia, són responsables que l'aigua del subsol de Vic, Gurb, Torelló i una llista no pas curta de municipis osonencs sigui tòxica des de fa dècades.²⁷ En els casos més flagrants, multiplica gairebé per deu el lindar que estableix l'OMS per considerar que un got d'aigua és potable.

El baix nivell de la política catalana i espanyola, sempre ocurrent i enamorada de si mateixa, és desesperant per a qui es prengui seriosament el que les Nacions Unides considera «la principal amenaça per a la seguretat global».²⁸ És difícil esperar una altra cosa que la inacció, l'obstruccionisme o els pegats decebedors: del *chuletón* de Sánchez a les bledes de la consellera Jordà —o directament el negacionisme militant de l'extrema dreta—, l'hemeroteca ens recorda que estem en mans d'una generació política que, en termes generals, defuig els problemes a llarg termini.

Ho hem fiat tot a un model de producció agrícola que se'ns ha quedat antiquat i que s'enfonsa una mica més cada dia. Gairebé la meitat de la superfície habitable de la Terra la tenim destinada a l'agricultura, però només una petita part dels conreus els fem servir directament per al consum humà: fruites, verdures, cereals, hortalisses i llegums. Aquesta és, de fet, la base de la dieta de milions de persones que, amb les dades a la mà, tenen una petjada planetària notablement més sostenible que les dietes omnívores. Dos i dos fan quatre: el 77% de les terres d'ús agrícola del planeta les destinem a la producció de carn i làctics, siguin plantacions per produir pinso o prats per a pastures.²⁹ La pregunta que fa trontollar aquest sistema és: quantes hectàrees, energia i aigua calen per alimentar un animal destinat a consum humà i a quantes persones podríem alimentar amb els mateixos recursos? Tantíssima ineficiència a l'hora d'obtenir aliments ens la podíem permetre en l'era de l'abundància, en què la crisi climàtica era una fantasia dels «pesats» dels ecologistes. Però ara la realitat és una altra i ens toca triar com més aviat millor cap a on volem anar.

I per anar acabant amb els límits del planeta i les conseqüències ecocides d'haver cregut que podíem destruir ecosistemes i aniquilar milers d'espècies sense efecte bumerang, fixeuvos que cap de les parades que he plantejat pels motius ecologistes que ens empenyen a renunciar a l'explotació animal implica necessàriament considerar la seva vàlua moral. En paraules que s'entenguin: no cal ser antiespecista per deixar de menjar productes d'origen animal o reduir-ne dràsticament el consum si el que ens importa és el medi ambient. Però és

que, al mateix temps, una dieta basada en plantes motivada per l'empatia amb els animals és una dieta molt més saludable per al planeta. Un *win-win*.

En resum, si només n'avaluem la dieta, no tots els ecologistes són vegans però tots els vegans són ecologistes. Els dos col·lectius tenen punts en comú i postures irreconciliables, però el diàleg constructiu entre els dos suma adeptes per mitigar el sofriment animal i l'escalfament global, o en l'ordre invers. L'hora és greu i no hi ha temps per convertir l'enfrontament en paràlisi: ara toca prendre's seriosament el nostre deure amb els animals i el planeta.